

HỒ CHÍ MINH

SỰ THỐNG NHẤT CUỘC SỐNG VÀ NGHỆ THUẬT

TS. NGUYỄN THANH TÚ

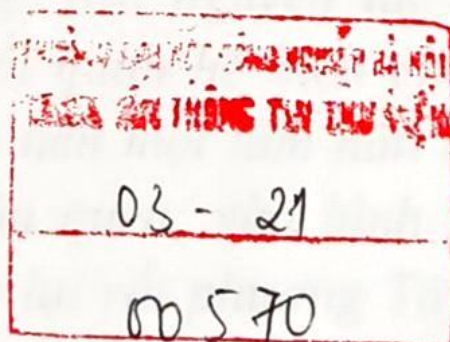

NHÀ XUẤT BẢN CÔNG AN NHÂN DÂN

TS. NGUYỄN THANH TÚ

HỒ CHÍ MINH

SỰ THỐNG NHẤT CUỘC SỐNG VÀ NGHỆ THUẬT

NHÀ XUẤT BẢN CÔNG AN NHÂN DÂN

LỜI NÓI ĐẦU

Sau một quá trình dài nghiên cứu nghệ thuật ngôn từ Hồ Chí Minh trên văn bản, chúng tôi đã đủ tự tin đi vào tìm hiểu phương diện chủ thể: con người nghệ sĩ Hồ Chí Minh. Đây là hướng đi nhiều triển vọng của triết học văn hóa đang được hưởng ứng rộng rãi trên thế giới.

Cuốn sách sẽ bắt đầu bằng việc khảo sát quan niệm của Bác Hồ về chức năng, nhiệm vụ, đối tượng phản ánh và sáng tạo của văn nghệ để thấy được trong cuộc sống và hoạt động cách mạng đầy huyền thoại của Người hình thành những nguyên tắc độc đáo, đặc sắc: cuộc sống hóa nghệ thuật và nghệ thuật hóa cuộc sống. Hai nguyên tắc này luôn song hành, tương ứng trong mối quan hệ biện chứng thống nhất tuyệt đẹp đã góp phần tạo nên một tâm hồn nghệ sĩ Hồ Chí Minh vừa khác lạ vừa thân quen; vừa bình thường vừa phi thường; vừa phương Đông lại rất phương Tây; truyền thống, cổ điển mà hiện đại, mới mẻ... Dĩ nhiên những điều này được cố gắng chứng minh một cách cụ thể. Nói “cố gắng” vì Hồ Chí Minh là vĩ nhân kiệt xuất, trong lĩnh vực nào Người cũng để lại những dấu ấn đặc biệt, ở phương diện con người nghệ sĩ cũng không là ngoại lệ. Dù tâm huyết đến đâu, cần cù kiên trì đến mấy chúng tôi cũng khó nói là tìm hiểu một cách trọn vẹn vấn đề, rất cần đến nhiều công trình khác.

Kinh nghiệm để viết cuốn sách này tác giả đã đi qua chặng đường tìm tòi, học tập, sưu tầm, tích lũy cùng với các công trình đã in:

- Một tâm hồn vĩ đại và tinh tế. Cảm nhận về thơ văn Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh, 2010.

- Tiếng cười trào phúng Hồ Chí Minh, 2011.

- Hồ Chí Minh và những mạch nguồn văn hóa, 2012, 2013.

- Hồ Chí Minh - Nhà ngụ ngôn kiệt xuất, 2014.

Nhưng không dám nhận đến **“Hồ Chí Minh - Sự thống nhất cuộc sống và nghệ thuật”** là đã có thành tựu mà chỉ coi đây là những kết quả bước đầu trong việc nghiên cứu di sản văn hóa Hồ Chí Minh. Mọi đánh giá xin gửi nơi bạn đọc. Chỉ mong được nhìn nhận đây là tấm lòng của một công dân, một tấm lòng yêu mến, kính trọng đối với một tâm hồn nghệ sỹ vĩ đại của dân tộc, của nhân loại.

Xin chân thành cảm ơn quý độc giả!

Tác giả

MỤC LỤC

Trang

Lời nói đầu	5
-------------------	---

Chương I

HỒ CHÍ MINH - MỐI QUAN HỆ BIỆN CHỨNG THỐNG NHẤT GIỮA CUỘC SỐNG VÀ NGHỆ THUẬT

A. Hồ Chí Minh - Cuộc sống hóa nghệ thuật.....	7
--	---

1. Quan niệm cái đẹp nằm trong cuộc sống	7
--	---

2. Đối tượng phục vụ của nghệ thuật là quần chúng.	13
---	----

3. Tiêu chuẩn đánh giá nghệ thuật là quần chúng.	15
---	----

4. Nghệ thuật phải miêu tả cho hay, cho chân thật đời sống để phục vụ quần chúng nhân dân.	16
--	----

B. Hồ Chí Minh - Nghệ thuật hóa cuộc sống	20
---	----

I. Đưa nghệ thuật vào sinh hoạt đời sống.....	20
---	----

1. Đưa nghệ thuật vào sinh hoạt cá nhân đời thường.	21
--	----

2. Đưa nghệ thuật vào quan hệ giao tiếp bạn bè, đồng chí, đồng bào.	31
---	----

3. Đưa nghệ thuật vào lao động.....	41
-------------------------------------	----

II. Đưa nghệ thuật vào hoạt động cách mạng. 43

1. Nghệ thuật hóa trang. 43

2. Dùng nghệ thuật làm phương tiện hoạt động
cách mạng..... 48

Chương II

HỒ CHÍ MINH - SỰ THỐNG NHẤT CUỘC SỐNG VÀ NGHỆ THUẬT TRONG TƯ CHẤT NGHỆ SỸ

1. Một phong thái nghệ sỹ:..... 77

2. Một tình cảm rất mực yêu thương, trân trọng,
quý mến con người. 83

3. Một tình yêu quê hương đất nước sâu nặng. 97

4. Hòa mình vào thiên nhiên cây cỏ, vô tư, không
màng danh lợi. 99

5. Một trái tim nhạy cảm, giàu cảm hứng, liên
tưởng, tưởng tượng. 105

6. Một tâm hồn vui vẻ, lạc quan, hay đùa vui mà
sâu thẳm cô đơn. 115

7. Một trí nhớ siêu việt, một tinh thần kiên trì, vượt khó.... 131

8. Một vốn sống vĩ đại, một sự hòa nhập tự nhiên
vào đời sống..... 134

9. Một năng lực phản biện sắc sảo..... 140

Chương III

HỒ CHÍ MINH - SỰ THỐNG NHẤT CUỘC SỐNG VÀ NGHỆ THUẬT TRONG LOẠI HÌNH NGÔN TỪ

I. Am hiểu nhiều ngôn ngữ, giàu có về từ vựng 148

1. Luôn chủ động trong việc học hỏi, giao tiếp 148

2. Am hiểu nhiều ngôn ngữ, tiếng nói. 149

3. Giàu có về từ vựng. 171

II. Tiêu biểu cho việc kết hợp kế thừa và đổi mới ngôn ngữ 182

1. Bài học Bác Hồ dùng từ thuần Việt và từ nước ngoài 183

2. Hiện tượng song ngữ. 189

3. Dùng từ chính xác, giàu hình ảnh, giá trị biểu cảm cao, ứng đối nhanh, sắc sảo, tinh tế. 195

4. Làm chủ nhiều thể loại, sáng tạo ra thể loại mới.... 236

Chương IV

HỒ CHÍ MINH - SỰ THỐNG NHẤT CUỘC SỐNG VÀ NGHỆ THUẬT TRONG CÁC LOẠI HÌNH NGHỆ THUẬT

I. Hồ Chí Minh và nghệ thuật sân khấu 242

1. Một vốn hiểu biết phong phú, sâu sắc 242

2. Một tình yêu lớn đối với nghệ thuật sân khấu. 248

3. Một đạo diễn, tác giả kịch bản, diễn viên.	252
4. Một người thưởng thức, một nhà phê bình.	263
II. Hồ Chí Minh và nghệ thuật điện ảnh	278
1. Một quan niệm về nền điện ảnh vì nhân dân.....	278
2. Một chủ thể sáng tạo, một đạo diễn, một diễn viên.....	280
3. Nghệ thuật thưởng thức, phê bình.	288
III. Hồ Chí Minh và nghệ thuật tạo hình	294
1 Một tâm huyết với hội họa, điêu khắc	294
2. Một quan niệm về nền nghệ thuật hội họa, điêu khắc vì đại chúng	295
3. Một chủ thể sáng tạo, một đối tượng thẩm mỹ.....	298
Kết luận	312

HỒ CHÍ MINH

SỰ THỐNG NHẤT CUỘC SỐNG

VÀ NGHỆ THUẬT

Chịu trách nhiệm xuất bản, nội dung

Giám đốc, Tổng Biên tập

Đại tá, ThS. MÃ DUY QUÂN

Biên tập: NGUYỄN THỊ THÙY LIÊN

Trình bày: NGUYỄN CÔNG HƯNG

Bìa: ĐÌNH THÀNH ĐỨC

Sửa in: THÙY LIÊN

In 2000 cuốn khổ 14,5x20,5cm, tại Xí nghiệp in Nhà xuất bản Văn hóa dân tộc, số 128C phố Đại La, phường Đồng Tâm, quận Hai Bà Trưng, Hà Nội, Việt Nam. Giấy chấp nhận đăng ký kế hoạch xuất bản số: 3923-2019/CXBIPH/14-40/CAND. Quyết định số 299/QĐXB-NXBCAND ngày 10/12/2019. Mã ISBN: 978-604-72-4147-7. In xong và nộp lưu chiểu quý IV năm 2019.